

Υπόθεση C-494/23 [Mahá]ⁱ

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

3 Αυγούστου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Nejvyšší soud (Τσεχική Δημοκρατία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

7 Ιουνίου 2023

Αναιρεσείοντες:

QE

IJ

Αναιρεσίβλητοι:

DP

EB

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Πράγμα το οποίο τέθηκε υπό δικαστική μεσεγγύηση με ενέργειες της διωκτικής αρχής επειδή δεν ήταν πλέον αναγκαίο για τους σκοπούς της ποινικής διαδικασίας – Άρση της μεσεγγύησης – Διεκδίκηση του πράγματος από περισσότερα πρόσωπα – Για την άρση της μεσεγγύησης του πράγματος είναι αναγκαία η συναίνεση όλων των διαδίκων στη σχετική δίκη – Αναπλήρωση με δικαστική απόφαση της συναίνεσης των προσώπων που αρνήθηκαν να συναινέσουν

Στο πλαίσιο της κύριας δίκης, οι αναιρεσείοντες (με κατοικία στην Τσεχική Δημοκρατία) ζητούν την έκδοση δικαστικής απόφασης για την καταδίκη των

ⁱ Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

αναιρεσιβλήτων (με κατοικία στη Γαλλία) σε δήλωση βουλήσεως με αντικείμενο τη συναίνεση για την παράδοση στους πρώτους πράγματος υπό μεσεγγύηση.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των κανόνων για τη διεθνή δικαιοδοσία σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο καλείται να διευκρινίσει αν η δίκη που αφορά την αναπλήρωση της συναίνεσης του εναγομένου για την άρση της μεσεγγύησης πράγματος, το οποίο τέθηκε υπό μεσεγγύηση από διοικητική αρχή, εμπίπτει στην αυτοτελή έννοια του δικαίου της Ένωσης «αστικές και εμπορικές υποθέσεις» κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2012, L 351, σ. 1, στο εξής: κανονισμός Βρυξέλλες Ια).

Σε περίπτωση που το Δικαστήριο δώσει καταφατική απάντηση, ζητείται να διευκρινιστεί αν η αγωγή με την οποία κινείται η ανωτέρω δίκη πρέπει να χαρακτηριστεί ως «προσεπίκληση» κατά την έννοια του άρθρου 8, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια, για τον λόγο ότι η δίκη αυτή είναι παρεμπίπτουσα σε σχέση με τη δίκη που αφορά τη μεσεγγύηση.

Νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως είναι το άρθρο 267 ΣΛΕΕ.

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Κατ' ορθή ερμηνεία του άρθρου 1, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, εμπίπτει στις «αστικές και εμπορικές υποθέσεις» κατά τη διάταξη αυτή η δίκη με αντικείμενο την αναπλήρωση της συναίνεσης του εναγομένου για την άρση της μεσεγγύησης πράγματος, η οποία είναι παρεμπίπτουσα σε σχέση με τη δίκη που αφορά τη μεσεγγύηση και κινήθηκε συνεπεία της θέσης υπό μεσεγγύηση πράγματος κατασχεθέντος από τις διοικητικές αρχές;
- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, κατ' ορθή ερμηνεία του άρθρου 8, σημείο 2, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, αποτελεί προσεπίκληση κατά τη διάταξη αυτή η αγωγή με αίτημα την αναπλήρωση της συναίνεσης για την άρση της μεσεγγύησης πράγματος την οποία άσκησε

ένας από τους διαδίκους στη δίκη που αφορά τη μεσεγγύηση του επίμαχου πράγματος κατά άλλου διαδίκου της ίδιας δίκης;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Κανονισμός (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2012, L 351, σ. 1): άρθρο 1, παράγραφος 1, άρθρο 4, παράγραφος 1, άρθρο 5, παράγραφος 1, άρθρο 8, σημείο 2, και άρθρο 26, παράγραφος 1

Σχετική νομολογία της Ένωσης

Απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 1976, LTU (29/76, EU:C:1976:137)

Απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 1977, Bouchereau (30/77, EU:C:1977:172)

Απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2013, Schneider (C-386/12, EU:C:2013:633)

Απόφαση της 28ης Φεβρουαρίου 2019, Gradbeništvo Korana (C-579/17, EU:C:2019:162)

Απόφαση της 18ης Σεπτεμβρίου 2019, Riel (C-47/18, EU:C:2019:754)

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Ο zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) [νόμος 141/1961 για τη διαδικασία ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων (κώδικας ποινικής δικονομίας)]

«Άρθρο 80

(1) Εάν πράγμα που κατασχέθηκε (...) δεν είναι πλέον αναγκαίο για τη συνέχιση της διαδικασίας (...), αποδίδεται στο πρόσωπο (...) από το οποίο αφαιρέθηκε. Εάν τρίτος επικαλείται δικαίωμα στο πράγμα, το πράγμα αποδίδεται σε εκείνον του οποίου το δικαίωμα δεν αμφισβητείται. Σε περίπτωση αμφιβολίας, το πράγμα τίθεται υπό μεσεγγύηση και το πρόσωπο που επικαλείται δικαίωμα σε αυτό ενημερώνεται ότι μπορεί να το διεκδικήσει με αγωγή ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων. (...)»

Ο zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (νόμος 292/2013 περί ειδικών ενδίκων διαδικασιών, στο εξής: νόμος 292/2013)

«Άρθρο 298

Άρση της μεσεγγύησης

- (1) Το δικαστήριο αίρει τη μεσεγγύηση και αποδίδει το πράγμα στον δικαιούχο κατόπιν αιτήματός του. Εάν το πράγμα τέθηκε υπό μεσεγγύηση λόγω αξίωσης τρίτου για την απόδοση του πράγματος (...), για την άρση της μεσεγγύησης απαιτείται η συναίνεση όλων των διαδίκων (...).

(...)

Άρθρο 299

Αναπλήρωση της συναίνεσης για την άρση της μεσεγγύησης

- (1) Σε περίπτωση άρνησης παροχής της συναίνεσης, η συναίνεση μπορεί να αναπληρωθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση με την οποία καταδικάζεται εκείνος που εναντιώθηκε στην άρση της μεσεγγύησης του πράγματος σε δήλωση συναίνεσης για την απόδοση του πράγματος.
- (2) Στις διαφορές σχετικά με την αναπλήρωση της συναίνεσης, αρμόδιο είναι το δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η δίκη που αφορά τη μεσεγγύηση.

Άρθρο 300

Ειδικές περιπτώσεις μεσεγγύησης

Εάν στο δικαστήριο έχουν παραδοθεί για φύλαξη πράγματα υπό μεσεγγύηση σε περιπτώσεις που προβλέπονται από άλλες διατάξεις, εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις (...), ανάλογα με τη φύση της μεσεγγύησης και τον σκοπό της».

Ο zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém (dále jen „ZMPS“)
(νόμος 91/2012 περί ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, στο εξής: ZMPS)

«Άρθρο 6

Δικαιοδοσία των τσεχικών δικαστηρίων

- (1) Τα τσεχικά δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία, εφόσον κατά τόπον αρμόδιο για την εκδίκαση της διαφοράς είναι, σύμφωνα με τις δικονομικές διατάξεις, δικαστήριο της Τσεχικής Δημοκρατίας, εκτός αν άλλως ορίζεται στις διατάξεις του παρόντος νόμου ή σε άλλες διατάξεις».

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Στις 19 Αυγούστου 2017 οι αναιρεσείοντες αγόρασαν μηχανοκίνητο όχημα στη Γερμανία, βάσει αγγελίας. Στις 12 Σεπτεμβρίου 2017 το όχημα κατασχέθηκε από την Policie České republiky (Αστυνομία της Τσεχικής Δημοκρατίας) επειδή υπήρχαν υπόνοιες ότι είχε αποτελέσει αντικείμενο κλοπής στη Γαλλία. Εν συνεχεία, η αστυνομία παρέδωσε το όχημα για να τεθεί υπό μεσεγγύηση στο

Okresní soud v Českých Budějovicích (επαρχιακό δικαστήριο České Budějovice, Τσεχική Δημοκρατία).

- 2 Οι αναιρεσιόντες υπέβαλαν ενώπιον του δικαστηρίου αυτού αίτηση για άρση της μεσεγγύησης. Δεδομένου ότι στο πλαίσιο προηγούμενων διαδικασιών δικαίωμα επί του οχήματος είχαν προβάλει και άλλα πρόσωπα, σύμφωνα με το τσεχικό δίκαιο είναι αναγκαία η συναίνεση όλων των ενδιαφερομένων για την άρση της μεσεγγύησης ή, εάν αυτή δεν δοθεί, η αναπλήρωσή της με δικαστική απόφαση.
- 3 Για τον λόγο αυτόν, οι αναιρεσιόντες άσκησαν ενώπιον του ανωτέρω δικαστηρίου αγωγή κατά των αναιρεσίβλητων που κατοικούν στη Γαλλία ζητώντας την καταδίκη τους σε δήλωση συναίνεσης για την άρση της μεσεγγύησης. Οι αναιρεσίβλητοι δεν παραστάθηκαν στη δίκη.
- 4 Λόγω της μη παράστασης των αναιρεσιβλήτων, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έκρινε ότι δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία και απέρριψε την αγωγή. Το Krajský soud v Českých Budějovicích (περιφερειακό δικαστήριο České Budějovice, Τσεχική Δημοκρατία), που δίκασε σαν δευτεροβάθμιο δικαστήριο, επικύρωσε την απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου.
- 5 Και τα δύο δικαστήρια συμφωνούν ότι η αξίωση για την αναπλήρωση της δήλωσης βουλήσεως των αναιρεσιβλήτων είναι ως εκ της φύσεώς της αμιγώς αστική και ότι στην υπό κρίση υπόθεση υπάρχει στοιχείο αλλοδαπότητας, οπότε εν προκειμένω εφαρμογή έχει εφαρμογή ο κανονισμός Βρυξέλλες Ια. Κατά τη γνώμη των δύο αυτών δικαστηρίων, λαμβανομένου υπόψη του γενικού κανόνα actor sequitur forum rei (άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια) και της έκτασης των επιτρεπόμενων παρεκκλίσεων από τον κανόνα αυτόν (άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού), βάση διεθνούς δικαιοδοσίας των τσεχικών δικαστηρίων μπορεί να αποτελέσει μόνο το άρθρο 26, παράγραφος 1, του κανονισμού. Εντούτοις, οι αναιρεσίβλητοι δεν παρέστησαν ενώπιον του τσεχικού δικαστηρίου και, επομένως, δεν υπάρχει βάση για γίνει δεκτό ότι τα τσεχικά δικαστήρια έχουν διεθνή δικαιοδοσία εν προκειμένω.
- 6 Οι αναιρεσιόντες άσκησαν αίτηση αναιρέσεως κατά της απόφασης του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου ενώπιον του Nejvyšší soud (Ανωτάτου Δικαστηρίου, Τσεχική Δημοκρατία), το οποίο είναι το αιτούν δικαστήριο.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 7 Οι αναιρεσιόντες υποστηρίζουν ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έσφαλε αποφαινόμενο επί του ζητήματος της διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων της Τσεχικής Δημοκρατίας. Επικαλούνται συναφώς το άρθρο 299 του νόμου 292/2013 κατά το οποίο στις διαφορές που αφορούν αναπλήρωση της συναίνεσης αρμόδιο είναι το δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η δίκη που αφορά τη μεσεγγύηση. Κατά την άποψη των αναιρεσιόντων, καθοριστική σημασία για την κατάφαση της διεθνούς δικαιοδοσίας των τσεχικών δικαστηρίων έχει το γεγονός ότι το πράγμα τέθηκε υπό μεσεγγύηση στο Okresní soud v Českých Budějovicích

(επαρχιακό δικαστήριο České Budějovice) σύμφωνα με το άρθρο 80 του κώδικα ποινικής δικονομίας. Συνεπώς, βάσει της αρχής της *perpetuatio fori* πρέπει να γίνει δεκτό ότι συντρέχει διεθνής δικαιοδοσία και για τις διαφορές οι οποίες απορρέουν από τη μεσεγγύηση. Κατά την άποψη των αναιρεσειόντων, η δίκη σχετικά με την αναπλήρωση της συναίνεσης δεν στηρίζεται σε ουσιαστική έννομη σχέση μεταξύ των αναιρεσειόντων και των αναιρεσιβλήτων και εξ αυτού του λόγου δεν έχουν εφαρμογή οι κανόνες του κανονισμού Βρυξέλλες Ια.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

- 8 Στην υπόθεση της κύριας δίκης είναι αναγκαίο να απαντηθεί το ερώτημα αν τα τσεχικά δικαστήρια έχουν διεθνή δικαιοδοσία για την εκδίκασή της. Αντικείμενο της διαφοράς είναι αν για τον καθορισμό της διεθνούς δικαιοδοσίας πρέπει να εφαρμοστεί ο κανονισμός Βρυξέλλες Ια και αν, βάσει των κανόνων του, πρέπει να γίνει δεκτή η διεθνής δικαιοδοσία των τσεχικών δικαστηρίων, καθώς και αν η διεθνής δικαιοδοσία μπορεί να στηριχθεί στη διάταξη του άρθρου 8, σημείο 2, του κανονισμού αυτού της οποίας η διατύπωση διαφέρει ανάλογα με τη γλώσσα του κειμένου του κανονισμού. Αν το Δικαστήριο κρίνει ότι ο κανονισμός Βρυξέλλες Ια δεν έχει εφαρμογή, τότε βάση διεθνούς δικαιοδοσίας και ταυτόχρονα αρμοδιότητας των τσεχικών δικαστηρίων μπορεί να αποτελέσει το άρθρο 6, παράγραφος 1, του ZMPS, σε συνδυασμό με το άρθρο 299, παράγραφος 2, του νόμου 292/2013.

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

- 9 Προκειμένου να κριθεί αν έχει εφαρμογή εν προκειμένω ο κανονισμός Βρυξέλλες Ια, απαιτείται κατ' αρχάς να επιλυθεί το ζήτημα αν η υπόθεση της κύριας δίκης είναι αστική ή εμπορική¹. Δεν αμφισβητείται η συνδρομή των λοιπών προϋποθέσεων εφαρμογής του κανονισμού αυτού.
- 10 Στην υπόθεση της κύριας δίκης, το όχημα των αναιρεσειόντων είχε πράγματι κατασχεθεί από την αστυνομία ως πράγμα που έχει σημασία για την ποινική διαδικασία. Δεδομένου ότι το πράγμα αυτό δεν ήταν πλέον αναγκαίο για τη συνέχιση της ποινικής διαδικασίας, η διοικητική αρχή θα έπρεπε κατ' αρχήν να αποδώσει το όχημα στους αναιρεσειόντες. Εντούτοις, στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας άλλα πρόσωπα προέβαλαν δικαίωμα επί του οχήματος. Ως εκ τούτου, ανέκυψαν αμφιβολίες ως προς το πρόσωπο εκείνο προς το οποίο θα έπρεπε να αποδοθεί το όχημα και, επομένως, η ανωτέρω αρχή το έθεσε υπό μεσεγγύηση.

¹ Το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει ότι οι γενικές κατευθύνσεις στο πλαίσιο της αυτοτελούς ερμηνείας που απορρέουν από τη νομολογία του Δικαστηρίου δεν επιλύουν τις αμφιβολίες του ως προς την ορθή ερμηνεία της έννοιας «αστικές και εμπορικές υποθέσεις» σε σχέση με την υπόθεση της κύριας δίκης. Στο ως άνω πλαίσιο, το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει στις αποφάσεις της 14ης Οκτωβρίου 1976, LTU (29/76, EU:C:1976:137), της 3ης Οκτωβρίου 2013, Schneider, C- 386/12, EU:C:2013:633, σκέψη 18, και της 28ης Φεβρουαρίου 2019, Gradbeništvo Korana, C- 579/17, EU:C:2019:162, σκέψεις 46 και 47.

- 11 Τα ακόλουθα στοιχεία συνηγορούν υπέρ του συμπεράσματος ότι η δίκη με αντικείμενο την αναπλήρωση της συναίνεσης εμπίπτει στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής της έννοιας «αστικές και εμπορικές υποθέσεις» κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια.
- 12 Κατά τη νομολογία των εθνικών δικαστηρίων και ιδίως τη γνωμοδότηση R 24/2007², την οποία εξέδωσε το Nejvyšší soud (Ανώτατο Δικαστήριο), η μεσεγγύηση την οποία αποφασίζει η διωκτική αρχή βάσει του άρθρου 80 του κώδικα ποινικής δικονομίας είναι μεσεγγύηση κατά την έννοια του νόμου 292/2013. Σκοπός της μεσεγγύησης αυτής είναι η άρση των αμφιβολιών ως προς το πρόσωπο που έχει αξίωση απόδοσης του πράγματος βάσει τίτλου κυριότητας ή άλλου δικαιώματος. Το πράγμα υποβάλλεται σε μεσεγγύηση, επειδή η άρση των αμφιβολιών επί των πραγματικών περιστατικών ή των ζητημάτων ουσιαστικού δικαίου που αφορούν το δικαίωμα κυριότητας ή το άλλο δικαίωμα που επικαλείται ο ενδιαφερόμενος δεν αποτελεί αντικείμενο της ποινικής διαδικασίας. Κατά κανόνα, τα ζητήματα αυτά καλούνται να επιλύσουν, στο πλαίσιο πολιτικής δίκης, τα τακτικά δικαστήρια.
- 13 Διάδικοι στην πολιτική δίκη που αφορά τη μεσεγγύηση στην οποία υποβλήθηκε το πράγμα βάσει της απόφασης της διωκτικής αρχής είναι: το πρόσωπο το οποίο παρέδωσε το πράγμα ή από το οποίο αυτό αφαιρέθηκε, εν συνεχεία, το πρόσωπο που προέβαλε δικαίωμα επί του πράγματος στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας και, κατά περίπτωση: και το πρόσωπο το οποίο προέβαλε δικαίωμα επί του πράγματος στο πλαίσιο πολιτικής δίκης, χωρίς να έχει προβάλει το δικαίωμα αυτό ενώπιον της διωκτικής αρχής. Ο φορέας που κατέθεσε το πράγμα για να υποβληθεί σε μεσεγγύηση (εν προκειμένω η αστυνομία της Τσεχικής Δημοκρατίας) δεν μετέχει στη δίκη αυτή.
- 14 Δεδομένου ότι, στην υπόθεση της κύριας δίκης, το όχημα τέθηκε υπό μεσεγγύηση για τον λόγο ότι άλλο πρόσωπο, πλην εκείνου που είχε δικαίωμα να το παραλάβει, προέβαλε αξίωση απόδοσης, η απόδοση του πράγματος εξαρτάται από τη συναίνεση του συνόλου των διαδίκων στη δίκη που αφορά τη μεσεγγύηση (και, επομένως, στην υπόθεση της κύριας δίκης από τη συναίνεση των αναιρεσιβλήτων που κατοικούν στη Γαλλία) ή, αν αυτή δεν δοθεί, από την αναπλήρωση της συναίνεσης με τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Η αποκλειστική κατά τόπον αρμοδιότητα για τη διαφορά αυτή, την οποία προβλέπει το άρθρο 299, παράγραφος 2, του νόμου 292/2013, διασφαλίζει ότι οι αγωγές για την αναπλήρωση της συναίνεσης για την απόδοση ενός πράγματος θα εκδικάζονται από κοινού από το ίδιο δικαστήριο, επειδή σε ορισμένες περιπτώσεις τέτοια αγωγή ενδέχεται να ασκηθεί όχι μόνο από έναν αλλά από περισσότερους διαδίκους στη δίκη που αφορά τη μεσεγγύηση.

² Γνωμοδότηση του Nejvyšší soud (Ανωτάτου Δικαστηρίου), τμήμα αστικών και εμπορικών διαφορών, της 11ης Οκτωβρίου 2006, Crjn 203/2005, R 24/2007, ECLI:CZ:NS:2006:CPJN.203.2005.1.

- 15 Κατά τη γνώμη του Nejvyšší soud (Ανωτάτου Δικαστηρίου)³, η αγωγή για την αναπλήρωση της συναίνεσης για την άρση της μεσεγγύησης είναι το δικονομικό μέσο προκειμένου να ζητηθεί από το δικαστήριο η επίλυση του ζητήματος σε ποιο πρόσωπο πρέπει να αποδοθεί το υπό μεσεγγύηση πράγμα, ήτοι με άλλα λόγια ποιο πρόσωπο έχει δικαίωμα κυριότητας ή άλλο δικαίωμα επί του υπό μεσεγγύηση πράγματος, βάσει του οποίου το δικαστήριο θα διατάξει την απόδοσή του. Δεν έχει σημασία ότι το ζήτημα αν το συγκεκριμένο πρόσωπο έχει δικαίωμα κυριότητας ή άλλο δικαίωμα επί του υπό μεσεγγύηση πράγματος εξετάζεται στο πλαίσιο της δίκης αυτής μόνο ως προκαταρκτικό ζήτημα και εκφράζεται στο διατακτικό της απόφασης υπό τη μορφή της «αναπλήρωσης δήλωσης βουλήσεως».
- 16 Προς στήριξη της άποψης ότι ο κανονισμός Βρυξέλλες Ια δεν εφαρμόζεται στη δίκη που αφορά την αναπλήρωση της συναίνεσης, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ιδίως τον παρεμπόδιτο χαρακτήρα της δίκης αυτής σε σχέση με τη δίκη με αντικείμενο τη μεσεγγύηση η οποία αποφασίστηκε βάσει των διατάξεων του κώδικα ποινικής δικονομίας και τον κίνδυνο οι διάδικοι στη δίκη με αντικείμενο τη μεσεγγύηση να λαμβάνουν αποφάσεις με βάση συγκεκριμένη στρατηγική για τον καθορισμό του αρμόδιου δικαστηρίου.
- 17 Το αιτούν δικαστήριο τονίζει ότι η ύπαρξη της δίκης για την αναπλήρωση της συναίνεσης άλλου προσώπου για την άρση της μεσεγγύησης πράγματος εξαρτάται από τη δίκη που αφορά τη μεσεγγύηση. Πρόκειται για τον τρόπο που προβλέπει ο νόμος για την απόδοση του υπό μεσεγγύηση πράγματος, επειδή η έλλειψη της συναίνεσης του εναγομένου για την απόδοση του πράγματος αυτού δεν μπορεί να αναπληρωθεί με απόφαση η οποία αναγνωρίζει δικαίωμα κυριότητας επί του συγκεκριμένου πράγματος. Πράγματι, όπως διαπίστωσε το Nejvyšší soud (Ανώτατο Δικαστήριο) στην προαναφερθείσα γνωμοδότησή του⁴, «η τελεσίδικη δικαστική απόφαση με την οποία διαπιστώνεται ότι δικαίωμα κυριότητας επί του υπό μεσεγγύηση πράγματος έχει ο ενάγων ή άλλος διάδικος στην ένδικη διαδικασία που αφορά τη μεσεγγύηση δεν μπορεί από μόνη της να στηρίξει το συμπέρασμα ότι το υπό μεσεγγύηση πράγμα πρέπει να αποδοθεί στο πρόσωπο αυτό, καθόσον η επίλυση του ζητήματος ποιος είναι ο κύριος του υπό μεσεγγύηση πράγματος δεν οδηγεί πάντοτε στην άρση κάθε αμφιβολίας ως προς το ότι όντως το υπό μεσεγγύηση πράγμα πρέπει να του αποδοθεί και ότι αξίωση απόδοσης του πράγματος δεν έχει αντί για τον κύριο άλλο πρόσωπο, όπως για παράδειγμα ο ενεχυρούχος δανειστής, ο κάτοχος δικαιώματος επίσχεσης ή ο σύνδικος πτώχευσης».
- 18 Τα ανωτέρω παρουσιάζουν ορισμένες ομοιότητες με την απόφαση του Δικαστηρίου επί της υπόθεσης Riel⁵. Με την απόφαση αυτή, το Δικαστήριο

³ Γνωμοδότηση που μνημονεύεται στην υποσημείωση 2.

⁴ Γνωμοδότηση που μνημονεύεται στην υποσημείωση 2.

⁵ Απόφαση της 18ης Σεπτεμβρίου 2019, Riel (C- 47/18, EU:C:2019:754).

έκρινε ότι αγωγή με αίτημα την αναγνώριση της ύπαρξης απαιτήσεων προς τον σκοπό της καταχώρισής τους στο πλαίσιο διαδικασίας αφερεγγυότητας απορρέει άμεσα από διαδικασία αφερεγγυότητας, συνδέεται στενά με αυτήν και στηρίζεται στο δίκαιο περί διαδικασιών αφερεγγυότητας. Ομοίως, η αγωγή για την αναπλήρωση της συναίνεσης για άρση της μεσεγγύησης απορρέει άμεσα από την ένδικη διαδικασία που αφορά τη μεσεγγύηση, συνδέεται στενά με αυτήν και στηρίζεται στους κανόνες σχετικά με τη μεσεγγύηση, οι οποίοι εφαρμόζονται αναλόγως στις διαδικασίες μεσεγγύησης που κινούνται κατόπιν ενεργειών των διωκτικών αρχών.

- 19 Ταυτόχρονα, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει το ενδεχόμενο να αφηθεί περιθώριο τους διαδίκους στη δίκη που αφορά τη μεσεγγύηση για την επιδίωξη συγκεκριμένης στρατηγικής, εάν γίνει δεκτό ότι η διεθνής δικαιοδοσία στις υποθέσεις που αφορούν την αναπλήρωση της συναίνεσης για την άρση της μεσεγγύησης πράγματος πρέπει να καθορίζεται βάσει των κανόνων διεθνούς δικαιοδοσίας του κανονισμού Βρυξέλλες Ια.
- 20 Το αιτούν δικαστήριο τονίζει ότι, στην υπόθεση της κύριας δίκης, οι Τσέχοι διάδικοι στη δίκη που αφορά τη μεσεγγύηση ζήτησαν την απόδοση του υπό μεσεγγύηση οχήματος, ενώ στο πλαίσιο της δίκης που αφορά την αναπλήρωση της συναίνεσης εναγόμενοι είναι οι Γάλλοι διάδικοι στη δίκη που αφορά τη μεσεγγύηση. Εάν οι Γάλλοι διάδικοι επιθυμούσαν να ζητήσουν την άρση της μεσεγγύησης, θα έπρεπε να εναγάγουν τους Τσέχους διαδίκους. Το γεγονός αυτό θα μπορούσε να ωθήσει τους διαδίκους στη δίκη που αφορά τη μεσεγγύηση να μην ασκήσουν αγωγή για καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως, αλλά αντιθέτως να αναμένουν την άσκηση αγωγής από τους αντιδίκους τους, επειδή σύμφωνα με τον γενικό κανόνα του άρθρου 4 του κανονισμού Βρυξέλλες Ια η εναντίον τους αγωγή θα ασκούσαν ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου κατοικίας τους. Υπό κανονικές συνθήκες αυτό δεν είναι προβληματικό, δεδομένου ότι πρόκειται για φυσική συνέπεια των κανόνων διεθνούς δικαιοδοσίας που θεσπίζονται με τον κανονισμό Βρυξέλλες Ια.
- 21 Η κύρια δίκη αποτελεί όμως παρεμπόδιουσα δίκη σε σχέση με τη δίκη που διεξάγεται ενώπιον του τσεχικού δικαστηρίου του οποίου η αρμοδιότητα στηρίζεται στις ενέργειες της διωκτικής αρχής και το οποίο δεν ερεύνησε τη διεθνή δικαιοδοσία του. Εντούτοις, εάν δεν υπήρχαν οι ενέργειες της διωκτικής αρχής η διεθνής δικαιοδοσία στην περίπτωση διαφοράς για την απόδοση πράγματος μεταξύ των ίδιων προσώπων θα καθοριζόταν με διαφορετικό τρόπο. Πράγματι, εάν το όχημα δεν είχε κατασχεθεί από την αστυνομία, θα είχε παραμείνει στην κατοχή των αναιρεσειόντων και θα έπρεπε να ασκηθεί αγωγή για την απόδοσή του από τους αρχικούς κυρίους του στη Γαλλία. Η άσκηση δημόσιας εξουσίας από τη διωκτική αρχή επηρεάζει συνεπώς τον καθορισμό του έχοντος διεθνή δικαιοδοσία δικαστηρίου και, επομένως, ενδέχεται να θίγεται η κατ' αρχήν προβλεψιμότητα του *forum*.

Επί του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος

- 22 Στην περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν το άρθρο 8, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια έχει την έννοια ότι αγωγή με αίτημα την αναπλήρωση της συναίνεσης για την άρση της μεσεγγύησης, την οποία άσκησε ένας από τους διαδίκους στη δίκη που αφορά τη μεσεγγύηση πράγματος κατά άλλου διαδίκου της ίδιας δίκης είναι προσεπίκληση κατά τη διάταξη αυτή.
- 23 Οι αμφιβολίες του αιτούντος δικαστηρίου προκύπτουν από τη διαφορετική διατύπωση της διατάξεως αυτής στις διάφορες γλώσσες και από το γεγονός ότι, μέχρι σήμερα, το Δικαστήριο δεν την έχει ερμηνεύσει.
- 24 Στο τσεχικό κείμενο του άρθρου 8, σημείο 2, του κανονισμού χρησιμοποιείται ο όρος «*intervenční žaloba*» (προσεπίκληση) χωρίς καμία αναφορά στην ιδιότητα του καθού ως τρίτου. Ομοίως, για παράδειγμα, στο γερμανικό κείμενο χρησιμοποιείται ο όρος «*Interventionsklage*» και στο γαλλικό κείμενο ο όρος «*demande en intervention*».
- 25 Αντιθέτως, στο αγγλικό κείμενο της διάταξης τονίζεται ότι ο καθού πρέπει να είναι τρίτος ή ότι πρόκειται για δίκη στην οποία εμπλέκεται τρίτος. Παρόμοια διατύπωση έχουν το πολωνικό, το σλοβακικό και το κροατικό κείμενο του κανονισμού.
- 26 Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, σε περίπτωση αποκλίσεων μεταξύ των κειμένων στις διάφορες γλώσσες, η επίμαχη διάταξη πρέπει να ερμηνεύεται με γνώμονα το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και τον σκοπό της ρύθμισης της οποίας αποτελεί μέρος⁶.
- 27 Επιχειρώντας να εξακριβώσει τον σκοπό του άρθρου 8, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια, το αιτούν δικαστήριο έλαβε υπόψη και τις προϊσχύουσες ρυθμίσεις⁷, τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τον σκοπό του άρθρου αυτού, καθώς και τη λεγόμενη έκθεση P. Jenard⁸, της οποίας το κείμενο αποτελεί σχολιασμό της Σύμβασης των Βρυξελλών και παρέχει στοιχεία σχετικά με τον σκοπό της. Από την έκθεση αυτή προκύπτει ότι στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών εργασιών της Σύμβασης των Βρυξελλών κρίθηκε σκόπιμο να προβλεφθούν χωριστές διατάξεις για τους δικονομικούς εγγυητές και για άλλους τρίτους. Η απάντηση στο ερώτημα τι νοείται ως παρέμβαση («*third party proceedings*»), δόθηκε μέσω παραπομπής στα άρθρα 15 και 16 του βελγικού

⁶ Απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 1977, Bouchereau (30/77, EU:C:1977:172, σκέψη 14).

⁷ Άρθρο 6 παράγραφος 2 της Σύμβασης των Βρυξελλών για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις ((ΕΕ 1982, L 388, σ. 7, στο εξής: Σύμβαση των Βρυξελλών) και άρθρο 6, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ. 2001, L 12, σ. 1).

⁸ ΕΕ 1986, C 298, σ. 29

κώδικα πολιτικής δικονομίας ο οποίος την ορίζει ως διαδικασία «στην οποία ένας τρίτος αποκτά ιδιότητα διαδίκου στη διαφορά».

- 28 Εάν ο σκοπός του άρθρου 8, παράγραφος 2, του κανονισμού ερμηνευόταν υπό το πρίσμα της έκθεσης P. Jenard και εφαρμοζόταν στην προκειμένη περίπτωση, πιθανότατα δεν θα ήταν δυνατόν να στηριχθεί η δικαιοδοσία των τσεχικών δικαστηρίων στον κανόνα αυτόν, δεδομένου ότι στη δίκη για την αναπλήρωση της συναίνεσης για την άρση της μεσεγγύησης δεν συμμετέχει τρίτος, αλλά μόνον οι διάδικοι στην κύρια δίκη που αφορά τη μεσεγγύηση.
- 29 Αντιθέτως, διαφορετικό συμπέρασμα μπορεί να συναχθεί σε περίπτωση διαφορετικής αυτοτελούς ερμηνείας της εν λόγω διάταξης. Πράγματι, η δίκη που κινείται με την άσκηση αγωγής για τη δήλωση συναίνεσης για την άρση της μεσεγγύησης είναι παρεμπόδιση σε σχέση με τη δίκη που αφορά τη μεσεγγύηση. Ειδικότερα, σε πολλές έννομες τάξεις οι παρεμπόδιτες δίκες εμπίπτουν στη γενικότερη έννοια της «προσεπίκλησης», όπως συμβαίνει στο τσεχικό κείμενο του κανονισμού Βρυξέλλες Ια.

ΕΠΙΡΑΦΟ ΕΡΓΑΝΙΟ